

Essunga kommun

Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

VISION

I Jonslunds skola och fritidshem ska alla kunna känna sig inkluderade, delaktiga och trygga. Det skapar förutsättningar för respekt, tolerans, arbetsro och lärande.

Dokumenttyp
Fastställd

Detta dokument gäller för
Giltighetstid
Dokumentansvarig
Dnr

Handlingsplan
Av utbildningsnämnden
2020-08-31, § 54
Jonslunds skola F-5 och fritidshem
Läsåret 2020/2021
Rektor
Un 2020/65

Innehållsförteckning

Inledning	4
Våra styrdokument	4
Diskrimineringslagen (2016:828)	4
Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11)	5
Skollagen (2010:800) 6 kap. 1 §	5
Vad står begreppen för?	5
Kränkande behandling	5
Trakasserier	5
Diskriminering	5
Befogade tillsägelser	6
Kartläggning och nulägesanalys inför läsåret 2020/2021	6
Mål för läsåret 2020/2021	6
Konkreta åtgärder för 2020/2021	6
Främjande arbete	7
Förebyggande arbete	7
Förankring	7
Vi upptäcker diskriminering och kränkande behandling genom	7
Ett ärendes gång	8
Uppföljning och implementering	8
Ansvar	8
Elevhälsoteam	8
Kontaktpersoner	8
Skolledning	8
Bilaga 1. Dokumentation vid kränkande behandling, trakasserier och diskriminering	9
Bilaga 2. Att utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling eller trakasserier elev-elev	10

Bilaga 3. Att utreda, åtgärda och följa upp när elev utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av vuxen	11
---	----

Inledning

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i förskola, skola och fritidshem ska ha samma rättigheter – tjejer som killar, oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Essunga kommuns förskolor, skolor och fritidshem tar avstånd från all form av diskriminering och kränkande behandling. Vi som arbetar i Essunga kommuns skolor och fritidshem tolererar ingen form av kränkande beteende. Så snart någon ur personalen får kännedom om att en elev känner sig kränkt har skolan skyldighet att skyndsamt utreda (inom 1–2 arbetsdagar) vad som hänt och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar.

Vår *Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling* är ett stöd som hjälper oss i vår skyldighet att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Forskning visar att systematiskt arbete mot kränkningar har effekt.

Våra styrdokument

Diskrimineringslagen (2016:828)

Lagen har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder (1 kap, 1 §). Dessa benämns ofta som diskrimineringsgrunderna.

I denna lag avses med diskriminering:

1. **Direkt diskriminering:** att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.
2. **Indirekt diskriminering:** att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.
3. **Bristande tillgänglighet:** att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till
  - de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,
  - varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt
  - andra omständigheter av betydelse.
4. **Trakasserier:** ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

5. **Sexuella trakasserier:** ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet. (Diskrimineringslagen kap. 1, § 4)

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11)

Skolväsendet vilar på demokratins grund. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. (Lgr 11, sid 7)

Skollagen (2010:800) 6 kap. 1 §

Bestämmelserna i detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag.

Vad står begreppen för?

Kränkande behandling

Den som upplever sig kränkt har alltid tolkningsföreträde.

Uppträdande som kränker en elevs värdighet kan vara:

- fysiska (slag och knuffar)
- verbala (hot, svordomar, könsord och öknamn)
- psykosociala (utfrysning, blickar, alla går när man kommer)
- texter och bilder (lappar, fotografier, sms och mms och meddelanden på olika sociala medier)
- någonting annat som kränker en elevs värdighet.

Trakasserier

är kränkande behandling som har samband med diskrimineringsgrunderna

- kön
- könsöverskridande identitet/uttryck
- ålder
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- sexuella trakasserier.

Diskriminering

När en vuxen i skolan missgynnar en elev och det har samband med kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Diskriminering kan även ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker med mera.

Befogade tillsägelser

Tillrättavisningar från skolpersonal för att upprätthålla god ordning och miljö är inte kränkande behandling.

Kartläggning och nulägesanalys inför läsåret 2020/2021

På skolan och på fritidshemmet finns det väl fungerande rutiner för att tidigt upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Från och med läsåret 2017/2018 så påbörjades ett treårigt samarbete med Friends för att få ytterligare verktyg för att alla elever skall känna sig trygga i vår skola och på fritidshemmet. Under vårterminen 2020 var det planerat att Friends organisationen skulle hålla föredrag för både skol- och fritidshemspersonal samt vårdnadshavare men detta genomfördes aldrig på grund av Coronapandemin. Ingen elevenkät har heller genomförts från Friends.

Trygghetskarta görs vanligtvis två gånger per år (oktober och april). Dessa redovisas på samrådsmöte med vårdnadshavare och representanter från utbildningsnämnden. Höstens sammanställning av trygghetskartorna visar på en stor trygghet bland eleverna. Det som framkom var att det kunde vara oroligt i pingisrummet under rasterna. Åtgärden blev att förstärka tillsynen i pingisrummet under rasterna genom att rastvärdarna prioriterade detta områden mer än tidigare. Vårens trygghetskarta genomfördes inte då den sammanföll med största elevfrånvaroperioden med upp till 50 procent av eleverna frånvarande på grund av corona. Resultatet hade då kanske blivit missvisande.

På utvecklingssamtalen på höstterminen är trivsel och trygghet en stor del. Detta dokumenteras i elevens individuella utvecklingsplan, så att det lätt går att följa upp.

För att både personal och elever ska få stöd i arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling arbetar vår elevcoach nära våra elever på raster och fritid. Detta har varit en mycket bra satsning som gett goda resultat bland annat genom enskilda samtal, arbete med elevgrupper samt en vuxen som finns nära våra elever. Resultaten visar också att eleverna har förtroende för och känner att de kan prata med olika vuxna på skolan, vilket är ett kvitto på stor trygghet.

Arbete med hälsofrämjande skolutveckling, bland annat med inriktning mot jämställdhet och genus fortlöper.

Mål för läsåret 2020/2021

- Alla elever ska känna sig trygga på hela skolans område.
- Alla elever ska uppmuntras att ta ett eget ansvar för sin egen och sina kompisars välbefinnande, samt vara trygga med att informera skolans/ fritidshemmets personal om någon inte känner sig trygg.
- Elevrådets trygghetsregler ska implementeras i samtliga klasser, bland personal och bland vårdnadshavare.
- Nya elever ska känna sig välkomna och inkluderade i verksamheten.

Konkreta åtgärder för 2020/2021

- Vuxennärvaro genom bussvärdar, rastvärdar och pedagogisk lunch.

- Elevrådet ansvarar för implementeringen av trygghetsregler.
- Tydliga rutiner kring ärendets gång. Se bilaga 2.
- Värdegrundsarbetet ska genomsyra skolans alla ämnen.
- Värdegrundsfrågor är ett naturligt inslag i samlingen på fritidshemmet.
- Friends har tagit fram övningar och utbildat lärarna i dessa, för att de lätt skall gå att genomföra i klassrummen.
- Alla elever kommer att få titta på och diskutera filmen ”Samtycke för barn”.

Främjande arbete

- Aktuella ärenden lyfts vid en personalkonferens (fritidspersonal är då närvarande i så lång utsträckning som möjligt) i veckan.
- Fritidspersonal lyfter barnärenden på fritidsmöte samt på skolkonferensen
- Värdegrunden genomsyrar all undervisning.
- All personal arbetar medvetet med värdegrunden.
- Trygghetskarta genomförs två gånger per läsår.
- Barnsamtal genomförs på fritids en gång/ år.
- Planen tas upp på klass- och elevråd.
- Trygghetsregler.
- Elevrådet och arbetslagen utvärderar planen i slutet av läsåret.
- Pedagogisk lunch.

Förebyggande arbete

Förankring

- Eleverna/fritidshemsbarnen ska bli delaktiga i arbetet med likabehandlingsplanen genom elevrådet/fritidsråd.
- Klassläraren ansvarar för att informera elever och vårdnadshavare.
- Elevrådet förankrar trygghetsreglerna i klassrådet.
- Information om likabehandlingsplanen ges på läsårets första samrådsmöte.
- Filmen ”samtycke för barn” visas för alla elever.

Vi upptäcker diskriminering och kränkande behandling genom

- Enskilda samtal med elever.
- Observationer i klassrum, i matsal och på raster.
- Personalkonferenser. Trygghetsärende har en stående punkt.
- Signaler som till exempel nedstämdhet, oro, frånvaro, humörsvängningar.
- Trygghetskarta.
- Utvecklingssamtal med elev och vårdnadshavare.
- Vårdnadshavare tar kontakt med skolan.

Ett ärendes gång

- Så snart någon i verksamheten får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling ska anmälan ske till rektor. Rektor är skyldig att anmäla till huvudman. Ingen värdering ska göras innan anmälan sker till rektor och huvudman.
- Rektor ansvarar för att trakasserier eller annan kränkande behandling utreds skyndsamt, inom två arbetsdagar.
- Ärendet utreds och dokumenteras i protokoll, se bilaga 1.
- Ärendet rapporteras skyndsamt och kortfattat till utbildningschefen.
- Ärendet rapporteras i form av datum, skola, årskurs till skoladministratören, för arkivering.
- Utredning och uppföljning, se bilaga 2 och 3.

Uppföljning och implementering

Utvärdering av planen mot kränkande behandling sker i arbetslagen och skolans elevråd inför varje nytt läsår. Revidering av planen utförs av rektor och representant från personal vid läsårets slut.

Implementering av planen sker efter revidering i arbetslagen, elevrådet, klassråd och föräldramöten.

Ansvar

Alla som arbetar på skolan är ansvariga för att upptäcka, utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling.

Enligt socialtjänstlagen 14 kap.1 § är både skolmyndighet och alla anställda hos myndighet, det vill säga personal i förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola, skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.

Elevhälsoteam

Det finns alltid möjlighet för elever, vårdnadshavare och pedagoger att vända sig till skolans elevvårdsteam för konsultation

Kontaktpersoner

Kamilla Ehn	skolsköterska	0512-570 86
Hélène Karlsson	kurator	0512-570 87, 0706-88 35 14
Anita Viktorsson	specialpedagog	073-966 28 66

Skolledning

Malin Svantesson	rektor	0512 570 41
------------------	--------	-------------

Bilaga 1. Dokumentation vid kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Datum		
Inblandade		
Uppgiftslämnare		
Händelse/beskrivning		
Åtgärder		
Datum för uppföljning		
Uppföljningssamtal		
Ansvarig		
Rektor informerad ☐	Huvudman informerad ☐	Berörda vårdnadshavare informerade ☐

Bilaga 2. Att utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling eller trakasserier elev-elev

Åtgärd		Ansvar
Steg 1	Omedelbar tillsägelse, information till rektor. Personal informerar huvudman. Dokumentera.	All personal/rektor
Steg 2	Samtal med den som påtalar problem. Samla så mycket information som möjligt. Dokumentera. Rapportera till klasslärare och vid behov till elevhälsoteamet.	All personal/rektor
Steg 3	Dokumentation i protokoll. Samtal med berörda parter enskilt eller i grupp. Kontakt med berörda vårdnadshavare	Trygghetsteamet/rektor
Steg 4	De berörda eleverna hålls under uppsikt.	All personal/rektor
Steg 5	Uppföljande samtal. Återkoppling till anmälare, klasslärare och vårdnadshavare.	Trygghetsteamet/rektor
Steg 6	Möte med elev, vårdnadshavare och lärare samt representant från trygghetsteamet. Kartläggning inför ansökan om upprättande av åtgärdsprogram upprättas vid behov och lämnas till rektor.	Klasslärare/mentor
Steg 7	Ärendet tas upp av elevhälsoteamet. Rektor beslutar om vidare åtgärder.	Klasslärare, mentor, personal från elevhälsan eller rektor
Steg 8	Eventuell anmälan till socialtjänst.	Rektor
Steg 9	Ärendet går till utbildningsnämnden för vidare åtgärder.	Rektor

Uppföljande samtal sker alltid med berörda parter när kränkningen upphört. Klassläraren/mentor ansvarar för uppföljningen.

Bilaga 3. Att utreda, åtgärda och följa upp när elev utsätts för kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering av vuxen

Åtgärd		Ansvar
Steg 1	Händelsen anmäls till rektor, som ensam eller tillsammans med elevhälsopersonal pratar med eleven.	All personal
Steg 2	Vårdnadshavare informeras.	Rektor
Steg 3	Samtal med den vuxne som har rätt att bistås av fackligt ombud.	Rektor
Steg 4	Åtgärdsplan upprättas.	Rektor
Steg 5	Eleven får stöd och hjälp.	Elevhälsan
Steg 6	Uppföljning med elev och vårdnadshavare.	Rektor
Steg 7	Uppföljningssamtal med den vuxne.	Rektor
Steg 8	Eventuell anmälan till socialtjänst.	Rektor
Steg 9	Ärendet går till utbildningsnämnden för vidare åtgärder.	Rektor